

GYÜMÖLCSKERTÉSZ.

A KÖZSÉGI FAISKOLÁK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hónap 10.-én és 25.-én.

KIADJA A MAGYAR KIR. FÖLDMÍVELÉSÜGYI MINISTER.

Szerkeszti: rudnai MOLNÁR ISTVÁN,

ministeri tanácsos, orsz. gyümölcsészeti és fatermesztési ministeri biztos.

Előfizetési ára egész évre úg. községeknek, mint magánosoknak két korona, mely a lap kiadóhivatalának: Schmidl Sándor könyvnyomdájának, Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 3., egyszerre küldendő be. Szerkesztőség: Budapest, I. ker. Ménesi-út 45.

A m. kir. Belügyministerium 1891. évi 33,881. számú rendelete szerint e közlönyre minden község előfizetni tartozik. — A m. kir. Vallás- és közoktatásügyi Ministerium 20,899/1891. szám alatt az összes felekezeti hatóságoknak ajánlotta.

Tartalom. — *Hivatalos rész:* Körlevél a köszméte-lisztharmat ügyében. — Felhívás a Kertészeti Tanintézet egyéves gyakorlatára vonatkozólag. — A gyümölcsészeti ministeri biztos körlevele a gyümölcsstermesztőkhez. — *Nem-hivatalos rész:* — Tiroli fehér rozmarin-alma. (Képpel.) — Védekezés a Fusicladium ellen. — Konyhakerti vetési, ültetési és termesztési naptár. — A Schacht-féle karbolineum és a nyári permetezés. — *Közhasznú kérdések és feleletek.* — *Irodalom.* — *Vegyes közlemények.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.* — *Betöltendő állások és ajánkozások.*

HIVATALOS RÉSZ.

Az orsz. gyümölcsészeti ministeri biztos 2928. sz. körlevele az amerikai köszméte-lisztharmat tárgyában.

Még mult évi 2376. sz. körlevelemben figyelemztettem gyümölcsstermesztőinket ama veszélyes lisztharmat-gombára (*Sphaerotheca mors uvae*), mely az amerikai Egyesült-Államok köszméte-és ribizketermesztését majdnem a felére szállította alá.

Ezen körlevelemben kifejezést adtam azon aggályomnak is, hogy nem lehetetlen, miszerint ezen betegség már hazánkban is fel lesz található, miután az osztrák tartományokban e lisztharmat megjelenését már a mult évben több helyen megállapították s növényforgalmunk Ausztriával oly nagy, melynélfogva feltevésem alaposnak látszott.

Sajnálattal kell ezúttal értesítenem a hazai kertészkedő közönséget, miszerint Szolnok város határában e veszélyes betegség egy kertben fel-találtatott. Ez alkalomból 51186. sz. ministeri rendelettel a vármegye alispánja felhivatott a beteg köszmétebokrok kiirtására és a helyszínén való elégetésére.

Minthogy valószínű, hogy a város egyéb részén levő kertekben is fellépett a betegség, dr. Schilberszky Károly tanár kiküldetett helyszíni vizsgálat megtartására és esetleges további védekezési eljárás megindítására.

Ezen sajnálatos eset alkalmából arra kérem — saját érdekében — a hazai kertészkedő közönséget, miszerint:

a) köszmétebokrokat a külföldről ne hozasson, sőt a hazai faiskolákból is csak az esetben, ha ezek az őszig elrendelt hivatalos vizsgálatok után a betegségtől menteseknek találtattak ;

b) minden a kertjükben, vagy a határukban felmerülő és az amerikai lisztharmatra emlékeztető gyanús betegségi esetet hozzám bejelenteni és a beteg köszméteokról egy galyat vizsgálatra beküldeni sziveskedjenek.

A betegség elleni védekezési eljárásokra nézve egyelőre szolgáljon tájékozásul a „Gyümölcskertész“ f. évi 10. számában közölt útmutatás.

Kelt Budapesten, 1908. június 6.-án.

Molnár.

Felhívás

a Budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézet okl. kertészképző hároméves tanfolyamára való felvételhez megkívántató egyévi kertészeti gyakorlat megszerzése tárgyában.

A Budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézet kertészképző hároméves tanfolyamára való felvételhez megkívánt egy évi kertészeti gyakorlat megszerzése érdekében, a tanintézet szervezeti szabályzata értelmében alulírott igazgatóság az érdekelteknek a következőket hozza tudomására:

Azok, akik a m. kir. Kertészeti Tanintézet felsőbb tanfolyamára felvétetni óhajtanak, a középiskola hat osztályának sikeres- vagy a polgári iskola hat osztályának jeles eredménnyel való elvégzése után egy évet kertészeti gyakorlatban tölteni kötelesek.

A gyakorlati időt a kertésztanuló egyfolytában olyan nagyobb rendszeres és ismertebb hazai kertészetben köteles eltölteni, ahol lehetőleg sokoldalú kertészet gyakoroltatik, amelyet szakképzett tulajdonos vagy főkertész vezet. A gyakorlat megkezdése — jóváhagyás és nyilvántartás céljából — a tanintézet igazgatósága által s az illető főkertész, valamint a helyi hatóság igazolásával haladéktalanul, de legkésőbb augusztus 1.-ig bejelentendő a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi minister úrhoz. Indokolt írásbeli folyamodványra — a gyakorlatra való elhelyezésről esetleg a nagyméltóságú földmívelésügyi minister úr gondoskodik. A gyakorlati év eltöltése alól való felmentésnek semmiféle körülmények között nincs helye; valaminthogy a másféle tanulmánnyal kapcsolatban, avagy a szülői háznál eltöltött gyakorlat nem vétetik figyelembe.

Figyelmeztetnek végül az érdekeltek, hogy a kertészeti pálya egyáltalában nem alkalmas gyenge szervezetű egyéneknek, vagy testi fogyatkozásban szenvedőknek, mint ez a nézet tévesen elterjedt; mert a szellemi és fizikai erőnek a kiképzéssel járó igénybevétele hátrányos lehet a gyengébb szervezetű egyének további fejlődésére. Ez okból a folyamodók egészségi állapotukról hatósági orvosi bizonyítványt kötelesek bemutatni.

Budapesten (I., Gellérthegy, Ménesi-út 45.),
1908. június hónap 3.-án.

A Budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézet igazgatósága.

Az orsz. gyümölcsészeti ministeri biztos 2927. számú körlevele a gyümölcsstermesztőkhöz.

Úgy a gazdasági tudósítók, mint a földmívelésügyi ministerium külső szakközegei azt jelentették, miszerint a f. évben jó gyümölcs-termés mutatkozik. Ámbátor az ismét májusra eső virágzás és a rendkívüli meleg időjárás mellett az almafélék terméskilátását csökkentette — mégis e gyümölcsnemekben is határozott jobb termés lesz, mint az utóbbi két évben.

Határozottan bő termés ígérkezik a cseres-

nyében, kajszibarackban, szilvában, csemege-szőlőben és dióban; gyengébb a termés meggyben, őszibarackban és körtében.

Tekintettel már most azon körülményre, miszerint a szaklapok tudósításai szerint a külföldön is jó termés mutatkozik — a magyar gyümölcs értékesítése nem kis gondot fog okozni a termesztőnek.

Darányi minister úr Ő Nagyméltósága f. évi 5134. sz. rendeletével minden intézkedést megtett, amivel ez irányban a termesztők támogatására lehet.

Mindenekelőtt intézkedett aziránt, hogy a kisgazdáknak — nyers állapotban nem értékesíthető gyümölcsfeleslegeik feldolgozására — állami aszalók, izfőző üstök, Győry-féle szeszpárló-kazánok, ciderkészítő malmok és sajtók bocsátassanak ingyenes használat végett rendelkezésükre, hogy így a hosszabb ideig nem tartható csonthéjas gyümölcsnek egy része, továbbá az almafélék selejtes része feldolgozás útján legyen értékesíthető és így annak egy része a piactól elvonatván — a finomabb és nemesebb gyümölcs árára a piacokon nyomást ne gyakoroljon.

Ez irányban alúlirott hivatal fel lett hatalmazva az állami gyümölcsfeldolgozó gépeknek a szükséghez képest leendő szaporítására is.

Hogy a termés mennyisége és kiviteli esélyei iránt a közönség tájékoztatva legyen — az összes gazdasági tudósítók jelentéseiből szerkesztendő kimutatás fog közzététetni; másrészt a külföldi konzulátusaink is felhivattak, miszerint a reánk nézve legfontosabb külföldi államok terméskilátásairól két ízben és pedig idejében jelentést tegyenek.

Útasítva lettek a fontosabb gyümölcspiacokon székelő konzulaink arra is, hogy a legelterjedtebb külföldi lapokban hirdetéseket tegyenek közzé, a hazánkban várható nagyobb gyümölcs-termésre figyelmeztetvén a külföldi érdeklődő közönséget.

Intézkedés történt továbbá oly irányban is, hogy alúlirott ministeri biztos hivatalában ez évben is nyilvántartás vezetessék azon termesztőkről, akik egyes gyümölcsnemekből legalább egy vasúti kocsirakományt kitevő eladó készlettel bírnak.

Másrészt nyilvántartatnak azon külföldi kereskedők és konzervgyárosok is, akik alúlirott-nál magyar gyümölcsöt keresnek megvételre.

Hogy ezen nyilvántartás és közvetítés minél sikeresebb lehessen, azon kérelemmel járulok min-

den gazdasági és gyümölcsészeti egylethez, szövetkezethez, gazdasági szaktudósítóhoz és minden nagyobb termesztőhöz, hogy nagyobb készleteiket nálam mielőbb bejelentésük. Megjegyezni kívánom, miszerint készleteiket oly kistermesztők is bejelenthetik, akiknek termése egyenkint nem nagy ugyan; de együttesen kitesz egy kocsirakományt.

Bejelenthető ezenkívül finomabb válogatott gyümölcsből kisebb mennyiség is; az ily finomabb gyümölcs iránt ugyanis a fővárosi csemegekereskedők és szállodások szoktak érdeklődni.

Az árakra nézve legjobbnak tartom, ha a bejelentő közönség a fővárosi központi vásárcsarnok nagybani áraihoz alkalmazkodik.

Ez alkalommal arra is felkérem az egyesületeket és szövetkezeteket, miszerint összes befolyásukkal hassanak oda, hogy az eladásra jelentkező termesztők — főképpen az almánál és körténél — a gyümölcsnek fajta és nagyság szerint való osztályozására, valamint annak pontos és helyes csomagolására lelkiismeretes gondot fordítsanak; mert az apró és kevert gyümölcs csak mint cider- avagy vegyes gyümölcs és alacsony áron értékesíthető nemcsak nálunk; de mindenütt a külföldön is.

Arra is figyelmeztetem az érdeklődő közönséget, miszerint a ministeri biztos közvetítése nem terjed továbbra, minthogy megküldi a külföldi vevőknek a hazai eladók pontos jegyzékét, viszont a hazai termesztőknek a külföldi vevők jegyzékét.

Az eladó termesztőknek ajánlhatom, hogy ismeretlen külföldi vevővel szemben bizonyos előleges anyagi biztosítékot követeljen.

Amely hazai eladóra a vevőtől alapos panasz érkezik, azt a jövőben a nyilvántartásba felvenni nem fogom.

Végül nem ajánlhatom eléggé, főleg a tehetősebb termesztőknek, miszerint téli gyümölcsüket ne adják el azonnal őszzel; hanem tegyenek el abból minél többet alkalmas helyiségekben, főleg pedig gyümölcskamarákban. Az eltett gyümölcs télen és tavasszal 2—3-szoros áron adható el; érdemes tehát ezzel foglalkozni.

A gyümölcseltartásra legalkalmasabb gyümölcskamarák építésére egy külön füzetet adott ki a ministérium, mely terveket és költségvetéseket foglal magában és anely mű 40 fillérért Nagel Ottó könyvkereskedőnél. (Budapest, Muzéum-körút 2. sz.) megszerezhető.

Kelt Budapesten, 1908. június hónap 5-én.

Molnár.

NEM-HIVATALOS RÉSZ.

Tiroli fehér rozmarin-alma.

Tiroler weisser Rosmarinapfel, Rosmarin blanc.

(18. sz. ábrával.)

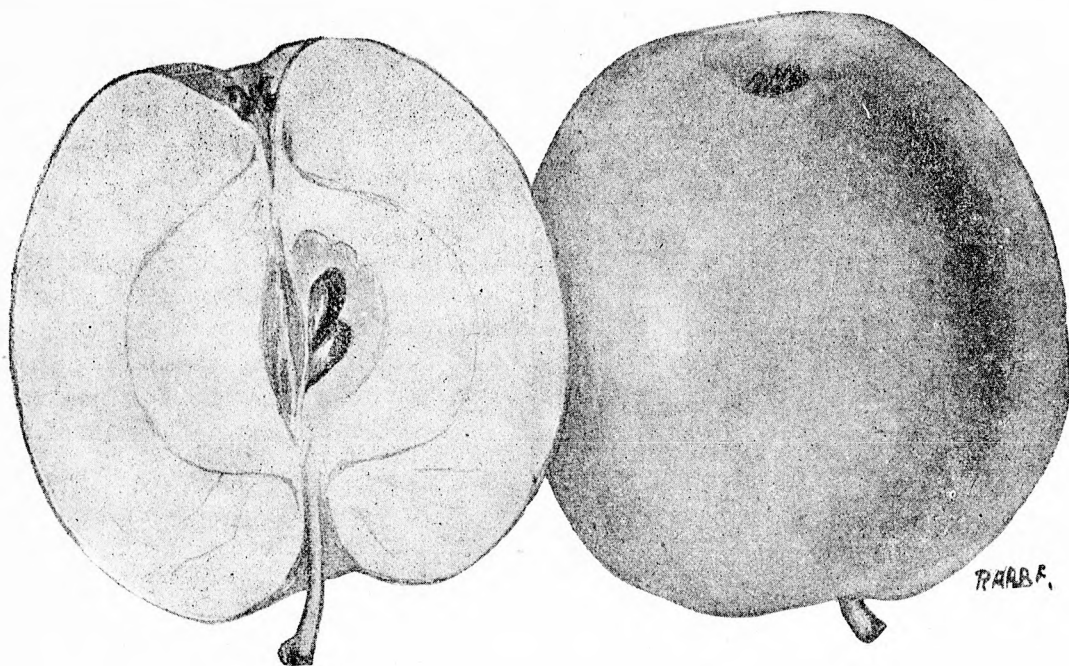
Dél-Tirol, nevezetesen a szép Etsch-völgyének gyümölcstermesztése már rég idők óta világhírű. Amely kiállításokon ezek a gyümölcsök megjelennek, ott az első díjakat rendszerint ezek viszik el. És ezt nemcsak megállapított mintaszerű csomagolásuknak, hanem a szakszerűen osztályozott tiszta, szép gyümölcseiknek is köszönhetik, amelyek az embert az első tekintetre megkapják, lebilincselik. Nem vélek azért felesleges munkát végezni akkor, amidőn alkalomadtán ezen gyümölcsfajták közül néhányat e lapok olvasóinak is bemutatok és azokat saját tapasztalataim alapján leírom.

Megkezdem a sorozatot a Tiroli fehér rozmarin-almával, mivel ez még a jelenben is a tiroli ősi fajták között az első helyet foglalja el. Hogy ez az almafajta hol és mikor keletkezett, arról nincsenek hiteles adataink és így meg kell elégednünk azzal, hogy minden valóságosság szerint valahol az enyhe telű Dél-Tirolban növekedett a zsenge csemete termő fája. Ez a feltevés már azért is jogosult, mivel az Etsch-völgyében van a legnagyobb mértékben elterjedve és ott érik el gyümölcsei a tökéletesség legmagasabb fokát, amely körülményből az a gyakorlati tanulság szűrhető le, hogy ezt az almafajtát csakis ott érdemes termesztetni, ahol tenyésztési feltételei neki megadhatók, mivel ezeket annyira megkívánja, miképpen ezek hiányában, ha fája tenyészik is, de rendszeren vagy keveset terem, vagy gyümölcsei íz és zamat tekintetében meg sem közelítik a déltiroliakat. Ez a főoka annak, hogy ámbár nálunk is feltalálható egy-egy fa ebből a fajtából, még sem termesztik azt tömegesebben sehol sem. Mindazáltal nem árt olyan helyek után kutatni, amelyekeken ez az almafajta éppen olyan jövedelmezővé válhatnék, mint eredeti hazájában, ahonnan tömegesen kerül az olasz piacokra és ott mindenkor magas áron értékesül; sőt kisebb mennyiségben hozzánk is elszállítják, ahol nagyobb csemegeüzleteinkben árulják és így még ezért az almáért is idegenbe vándorol a mi különben is kevés pénzünk.

Fája. F fiatal korában erőteljes növekedésű, felfelé törő ágaival közepes terjedelmű gúlaszerű

koronát alkotó. Tenyészeté aránylag korán indul meg, ami végett védett meleg fekvéseket, száraz éghajlatot, mély termőrétegű nyirkos, vagy könnyen elárasztható talajt kívár: és még ilyen helyeken is a lisztharmat és *Fusicladium* gombák ellen szorgos védelmet igényel, különben ezek csakhamar elhatalmasodnak rajta és pocskká nyomoritják nemcsak a gyümölcseit, hanem magát a fát is, amely már természeténél fogva sem hosszú életű, emellett pedig csak mérsékelt termékenységű. Vad alanyba oltva alacsony vagy közepes törzsű gazdasági fának használják; ajánlatosabb azonban fél vagy egész törpe alanyra oltva gúla- vagy rácsos fává nevelve tenyész-

dad, szabályosan boltozott egyenlő felületű. Legnagyobb szélességi átmérője a középtájnál valamelyest mélyebbre esik, ahonnan kelyhes vége felé szeliden és egyenletesen, néha némi behajlással fogyva hosszas tompa kúpban végződik; szára felé pedig gömbölyödve közepes nagyságú karimában enyészik el. Kelyhe zárt, vagy félig nyílt, felfelé álló keskeny, hosszúkás és hegyes végű osztványokkal. Kehelyürege szűk és mély, falain apró lapos bordaszerű ráncokkal, amelyek a gyümölcs oldalaira nem vonulnak le és mégis annak kerekdedége nem mindenkor szabályos. Szára közepes-hosszú, fás, 15—18 mm. hosszú, bunkós végű, némileg molyhos. Szárürege mély, szűk,

18. ábra.

teni, amidőn rendszeren és kielégítően szokott teremni. Mindezekből tehát azt látjuk, hogy ez a híres almafajta csak annak való, aki elsőrendű csemege-almák termesztésével nemcsak foglalkozni kíván, hanem ahhoz valóban ért is; tudása és szakértelme mellett megvan a kitartó lankadatlan szorgalom és fái iránt szeretettel viseltetik. Aki ezekkel a tulajdonságokkal nem rendelkezik, az okosan teszi, ha bele sem kap a csemege-gyümölcsök termesztésébe, mivel későbbi csalódásoktól óvja meg önmagát.

Gyümölcse. Rendszeren közepes, néha ennél kisebb is, nagyobb is, többnyire azonban 63—65 mm. magas és 56—60 mm széles; kúpos tojás-

súgarasan rozsdás, gyakran háromszög alakú hússal dudorral ellátott. Héja sima, vékony, fénylő, szivós, néha zsíros-tapintatú, fehér-sárgás, napszegt oldalán vereseszen vagy aransárgásan belehelt, meglehetősen erős illatú. Pontozata ritkás, jól szembetűnő, áttetsző, fehéren szegett fahéjszinű. Rozsdaalakzatok ritkán láthatók; ha vannak, úgy többnyire a szár-, vagy kehely-üregben terülnek el. Húsa fehér, vagy sárgás-fehér, porhanyós; leve édes borizú, sajátos kellemes zamattal. Magháza nyílttengelyű, tágas rekeszeiben többnyire ép, tojásdad piros-barna magvakat magában rejtő. *Érési ideje.* Novembertől késő tavaszig terjed, általában csak keveset fonnyad.

Leirói. Bereczki, Gyüm. Vázl. IV. 267. Oberdieck, Illustr. Handb. der Obstk. IV. 65. Leroy, Dict. de Pom. VI. 762. Mader, Die werthvoll. Obstsort. Südtirols, stb.

Társnevei. Weisser italienischer Rosmarin.

Észrevétel. A Tiroli fehér rozmarin-almának van egy piros változata, amely Tiroli piros rozmarin = Rother Rosmarin név alatt ismeretes, de nincsen oly mértékben elterjedve, mint a fehér, amelynek valószínűleg a változata. Van azután Dél-Tirolban még egy „Halbweisser Rosmarin“ alma is, amely azonban az említett kettőtől lényegesen különbözik és így azokkal össze nem tévesztendő, mivel kisebb értékű is.

Angyal Dezső.

Egy sikeres védekezési eljárás a Fusicladium ellen.

A Fusicladium az utóbbi években Európában oly nagy mértékben lépett fel, hogy egyes vidékeken az alma- és körte-termésnek igen tekintélyes részét tönkretette.

Igy Elzászban is — mint azt a „Deutsche Obstbauzeitung“-ban R. Schladenhauffen hoenheimi faiskola-tulajdonos írja — a Kanadai renet, Téli arany-pármén és némely körtefajta termésének körülbelül 90%-a megfoltosodott és lehullott s így a gyümölcstermesztők igen jelentékeny károkat szenvedtek. Ami csekély része a termésnek épnek látszott is, annyira el volt lepve a Fusicladium gombák által, hogy 3—4 hét alatt mind elrothadt.

Az 1904.-ik évben — írja Schladenhauffen — udvaromban egy koros körtefán 8 mázsa gyümölcs termett; de ez mind annyira foltos volt, hogy az egészből körülbelül csak egy fél mázsányit lehetett tulajdonképpen tekintetbe venni s ez engemet arra készítetett, hogy megkísérleljem a veszedelmes betegség ellen erélyesen védekezni, amely célból a bordeaux-i keveréket találtam leghasznosabbnak.

Az 1905.-ik évi tél elején tehát gondosan megpermeteztem az egész körtefát 8%-os bordóval s ezt az eljárást 1906. évi májusban 1%-os, majd júliusban 2%-os oldattal megismételtem és azt tapasztaltam, hogy a betegség ez utóbbi évben csak szórványosan, egyes gyümölcsökön lépett föl. Az 1906. év őszén az eljárást a legnagyobb körültekintéssel megismételvén, a gomba-betegség még csekélyebb mértékben jelentkezett

s az 1907.-ik évben a jelzett körtefa már 6 mázsa teljesen foltmentes, egészséges és kiválóan szép gyümölcsöt termett.

A védekezési eljárás pedig aránylag csekély összegbe került, amennyiben a háromévi permetezés költsége anyaggal és munkabérrel együtt körülbelül 10 koronát tett ki.

(K—y.)

Konyhakerti növényeink vetési, ültetési és termesztési naptára.

(Folytatás).

Június.

I. Melegágyban vagy hajtatókban (ablak alatt) a termés teljes elkészültéig való termesztés.

A konyhakerti növény és fajta megnevezése és a tenyésztésre vonatkozó megjegyzések.	A termés elkészültének (felszedésének) ideje.
Még el nem készült termények tovább tenyésztése. Új beállítás a csiperke-gombán kívül nincs.	
Csiperke-gomba: Mint az előző hónapokban.	szeptemb.—okt.
<i>II. Szabadföldi palánta-ágyba vagy hidegágyba vetve és esetleges többszöri áttüzdelés után állandó helyre kiültetve tenyésztett termények.</i>	
Endívia: Fodros fajták. Magvetés szabadföldi magágyba.	auguszt.—szept.
Fejes káposzta: I. Korai fajták. Magvetés szabadföldi magágyba. II. Késői fajták.	auguszt.—szept. október és a tél hónapok.
Hagyma: I. Közönséges. II. Korai ezüstfehér. III. Dughagyma (arra alkalmas fajták.)	október—tavasz ősz. október
Kalaráb: Magvetés szabadföldi magágyba.	október—tél
Karfiol: Korai fajták szabadföldi magágyba vetve.	szept.—novemb.
Kelkáposzta: I. Korai fajták szabadföldi ágyakba vetve. II. Késői fajták.	október—tél novemb.—márc.

A konyhakerti növény és fajta megnevezése és a tenyésztésre vonatkozó megjegyzések.	A termés elkészültének (felszedésének) ideje.	A konyhakerti növény és fajta megnevezése és a tenyésztésre vonatkozó megjegyzések.	A termés elkészültének (felszedésének) ideje.
Kelkáposzta, bimbós: Szabadföldi ágyakba való vetés.	novemb.—febr.	Fejeskáposzta: Korai. Előnevelt palánták kiültetése.	auguszt.—szept.
Kelkáposzta, leveles (Fodros kel): Szabadföldi magágyba való vetés.	novemb.—márc.	Florentini fenol: Magvetés.	október—tél (halványitva)
Saláta: I. Nyári fejes. Vetés szabadföldi ágyba.	auguszt.—szept.	Hagyma, vörös: Amenyiben még nem történt volna vetés.	szeptember—tél
II. Kötöző: Magvetés szabadföldi ágyba.	auguszt.—szept.	I. Vetés állandó helyre. II. Magágyba nevelt palánták kiültetve.	szeptemb.—tél
Spárgakel (Broccoli): Magvetés.	következő évi március—ápr.	Zölden való használatra felszedve.	július
Szamóca: Ablakkal vagy ponyvával ellátható ágyakban.	a jövő és utána következő 3.—4. évi május—jún. illetőleg nyara.	Hererépácska (<i>Oxalis esculenta</i>): Kis répácskák elduggatva.	nov.—decemb.
I. Magvetés. (Hónapos fajtáknál és új fajták előállításánál.)	őszi és téli hónapok.	Izsóp (<i>Hyssopus officinalis</i>): Magvetés.	következő év
II. Indanövényekről. Összes nagygyümölcsű fajták.		Kalaráb: Előnevelt palánták kiültetése.	auguszt.—szept.
Vörös káposzta: Mint a fejes káposzta.		Karfiol: Magágyba előnevelt palánták kiültetése.	szept.—október
<i>III. Közvetlenül a szabadba állandó helyre vetve (ültetve) tenyésztett termények:</i>		I. Korai és középkorai fajták. II. Késői fajták.	szept.—tél
Articsóka: Cserepekben magról nevelt növényeket kiültetve.	szept.—okt. és a következő évi június—szept.	Kapor: Magvetés.	július—szept.
Bab: Összes zölden és szárazon való fogyasztásra ajánlott fajták.	auguszt.—szept.	Karórépa: Magvetés.	október—tél
Bazsalikum: Magvetés.	auguszt.—okt.	Kárdi: I. 2—3 szem mag fészekbe állandó helyre vetve. II. Cserépben nevelt palánták kiültetése.	november tél november—tél
Batát: Magvetés.	október	Kelkáposzta: I. Korai és közép érésű fajták Magágyban előnevelt palánták. II. Késői fajták. Magágyban előnevelt palánták kiültetése.	auguszt.—szept. szept.—okt.
Bimbóskel: Palánták állandó helyekre való kiültetése.	október—tél	Kerti maglepel (<i>Atriplex hortensis</i>): Magvetés.	július—auguszt.
Borsó: Korai és egyéb fajták vetve.	augusztus vége szeptember	Kertiszászsa: Magvetés állandó helyre.	június—július
Borsfű (<i>Satureja hortensis</i>): Magvetés.	auguszt.—szept.	Kerti zsászsa, évelő: 1. Magvetés. 2. Tőosztás.	ősz—tavasz
Burgonya: Gumóról. Korai fajták.	szept.—okt.	Kömény: Magvetés állandó helyre.	szept.—okt.
Céklarépa (salátának való vörös répa): Magvetés.	okt.—november.	Kukorica: Asztali fajták. Vetés sorozatosan 6—8 naponként.	augusztus—ősz
Cichoria: Magvetés.	nov.—április	Laboda: Lassan felmagzó fajták vetése állandó helyre.	július—szept.
Coriandrum sativum: Magvetés.	szept.—október	Lencse: Magvetés.	szept.—okt.
Endivia: Fodros fajták. Előnevelt palánták ültetése.	auguszt.—szept.	Leveles kel: Palánták kiültetése.	október—márc.

A konyhakerti növény és fajta megnevezése és a tenyésztésre vonatkozó megjegyzések.	A termény elkészültének (felszedésének) ideje.	A konyhakerti növény és fajta megnevezése és a tenyésztésre vonatkozó megjegyzések.	A termény elkészültének (felszedésének) ideje.
Levendula : Magvetés.	következő év	Sárgarépa : Magvetés. I. Korai fajták (carották).	szept.—okt.
Majoránna : Évelő fajta.	évenként június—szept.	II. Középhosszú és hosszú fajták.	október—tél
Mángold : I. Bordás fajták. II. Leveles fajták.	november—ápr. ősz—tavasz	Taraxacum off. (pongyola pitypang) : Magvetés. (Salátának.)	következő tavasz
Méhfű (Melissa officinalis) : Magvetés.	egész nyár	Tarlórépa : Magvetés.	október és tél
Mályva (Malva officinalis) : Magvetés.	ősz—tavasz	Tárkony : Magvetés és nevelt palánták kiültetése.	minden év nyara
Mustár : „Fehér”, salátának. Magvetés. (Levelzet fogyasztva salátának.)	július—auguszt.	Téli dinnye : Máltai zöld és vörös húsú. Vetés fészkekbe.	október—tél
Pasztinák : Magvetés. Korai kerek fajták.	október—tél	Tengeri tatorján : I. Sarjakról ültetve. II. Magnövényekről.	2–3 év múlva és azután minden év tavasza
Párhagyma vagy Póréhagyma : I. Állandó helyre való magvetés. II. Magágyban előnevelt palánták kiültetése.	tél—tavasz ősz—tavasz	Tök : Asztali fajták („Spárga tök”) vetése tészkekbe.	szept.—okt.
Petrezselyem : Közönséges és fodros levelű. (A mennyiben még nem lett volna vetve.)	október—dec.	Turbolya : Magvetés. Közönséges és fodros levelű. (Levelét fogyasztva.)	július—auguszt.
Portulacca oleracea : Magvetés.	július auguszt.	Uborka (hosszú és fürtös) : Vetés állandó helyre.	auguszt.—szept.
Pozdor (Fekete) : Magvetés.	ősz és a következő év	Verbascum : Magvetés.	következő év június—aug.
Pozdor (Sallangos) : Magvetés.	október—márc.	Viziszázsa : I. Dugványok és magnövények ültetése. II. Magvetés állandó helyre	ősz—tél ősz—tél,
Raponc : Magvetés.	dec. március	Vöröskáposzta : Mint a fejeskáposzta.	okt.—tél
Rebarbara : Magnövények ültetése.	Következő év tavasza és azon- túl is minden év- ben.	Zeller : I. Gumós. Magágyban nevelt palánták kiültetése. II. Halványító. Magágyban nevelt palánták kiültetése. III. Tépő. Magágyban nevelt palánták kiültetése.	nov. és tél nov. és tél auguszt.—okt.
Retek : Hónapos, nyári és őszi fajták. Magvetés.	auguszt.—szept.	Zsálya (Salvia officinalis) : Magvetés állandó helyre.	2-ik év nyara.
Saláta : I. Fejes. 1. Magágyban nevelt palánták kiültetése. 2. Vetés szabadföldi magágyba. II. Tépő. Magvetés szabadföldi ágyba. III. Kötöző. 1. Magágyban nevelt palánták kiültetése. 2. Magvetés szabadföldi ágyba.	július—auguszt. augusztus július—auguszt. augusztus auguszt.—szept.	(Folytatjuk).	

Raab Alajos.

A Schacht-féle karbolineumok és a nyári permetezés.

Igen érdekes és eredményeikben nagy fontosságú kísérletezések indultak meg a rovarirtás és általában a növényvédelem terén, újabban hazánkban is, a karbolineum-készítmények alkalmazása révén.

A közérdeklődés élénk figyelemmel kíséri e kísérletezéseket és — mondhatni: nem mindennapi türelmetlenséggel — várja azok eredményeit, ami nem csoda, mert az eddigi közlemények túlnyomó része mind oly jó eredményekről számolt be, amelyek — kísérletekre támaszkodva — a legnagyobb mértékben alkalmasak nemcsak a figyelem felköltésére, hanem az érdeklődés legmagasabb fokig való felesigázására is.

Kíváltképpen amióta az „Országos Magyar Kertészeti Egyesület“ gyümölcsészeti szakosztálya és a „Gyümölcskertész“ felölelték a karbolineum-kérdést, azóta egész általánossá vált az addig szórványos érdeklődés hazai kertészeti köreinkben és megindultak a karbolineumos permetezések úgy az állami kertészeti telepeken, valamint a magánosok kertjeiben is.

És bizony nem kis dologról van szó. Régi óhajlás az, hogy a napról-napra úgy számban, valamint sokféleségben egyaránt szaporodó rovar-ellenségek és gombabetegségek ellen ne külön-külön eljárással és szerrel kellessen védekezni, hanem lehetőleg minél több ellenség és nyavalya ellen együttesen és egységesen; mert másképpen — költség és munkaerő hiányában — aligha tudunk megküzdeni az ellenségek légiói ellen. Ezt az óhajlást azonban, legalább is jó időre, a „jámbor“-ok közé kellett soroznunk, mert azt láttuk, hogy mástól pusztul a gomba és mástól megint a rovar; sőt még az egyes gombák és rovarok is sok esetben más-más védekezési eljárást igényelnek. Így aztán a védekező szerek és eszközök száma igen nagyra növekedett és ember legyen, aki manapság mind ismerni tudja az összes ajánlott és nagy hangon hirdetett jó és kevésbé jó szereket, eszközöket és eljárásokat, — hát még azok értékét! — amelyek tekintetében uralkodó zavart azután egyes „feltalálók“ és eladók a saját céljaikra üzleti élelmességükkel minél bővebben igyekeznek kamatoztatni.

Valóságos megváltás-számba menne tehát valamely megbízható általánosan védő szernek a feltalálása és alkalmazása. Ilyennek ígéri némelyek a karbolineumot. Lássuk: vajjon idáig csakugyan ilyennek mutatkozik-e?

Előre bocsátván azt, hogy ez alálommal egyedül a vízben oldhatóvá tett „gyümölcsfa-karbolineumok“-ról van szó, mindjárt megállapítom, hogy ezek is igen sokfélék. Nemsak az egyes gyárosok készítményei térnek el egymástól, szín, sűrűség és egyéb tulajdonságok tekintetében, hanem még ugyanaz a gyáros is különböző jelzésű gyümölcsfa-karbolineumokkal jelenik

meg a piacon; mást ajánl téli használatra és mást megint nyárára. De van olyan is, amelyik ha kifogy neki valamelyik készítményből a készlete, megint mással: állítólag jobbal jön elő, amely az előbbinél tökéletesebb. Vajjon helyes-e ez, vajjon haladásnak minősíthető eljárás-e ez? Sajnos tapasztalataim vannak a tekintetben, hogy: éppen nem; legalább egyes esetekben nem!

Ugyanis mi történt? Röviden elmondom.

A tavalyi és ideai esztendőben, különösen P e k r u n Drezda melletti kertjében végzett kísérletei alapján, több németországi gyümölcsfa-karbolineum iránt felkötött nálunk is a figyelem, mert azok állítólag nemcsak a veszedelmes paizstetveket, levéltetveket és hernyókat, hanem a vértetveket és egyéb rovarokat, sőt a Fusicladium-ot, Monilia-t és még más pusztító gombabetegségeket is előltni képesek. E tekintetben a fák összes földfeletti részeinek leveletlen állapotukban 10%-os, leveles állapotban 1/2—1%-os oldattal való gyakori permetezése nyújtana védelmet.

A kipróbált és hatásosnak talált karbolineum-készítmények közül nálunk Budapesten a Schacht-féle készítményeket tartja egy kereskedő-cég raktáron, amiért is a budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézet igazgatósága — korábbi biztató kisebb próbák után — ezekkel kezdte meg a f. év tavaszán nagyobbarányú kísérleteit. A Schacht-féle A) jelű karbolineum ugyan csak a téli beecsetelésre — törzsekre és ágakra — ajánlatott a készítőtől, míg a B) jelű legfeljebb kilenc annyi vízzel feleeresztve a már leveles növények nyári permetezésére ajánlatott: de ez utóbbit előre kihagytuk a kísérletezésből éppen az alkalmazás drágasága folytán; mert ki győzne nagy kertet legfeljebb kilencszer annyi vízzel feleeresztett drága szerrel ismételtén átpermeteztetni? Kivált ha — amint a mi esetünkben is történt — ez a 10%-os oldat az előbbi kísérletek szerint bizonytalan hatásúnak mutatkozott.*) Ellenben a prospektus, de a tapasztalat szerint is erősebbnek látszó A) jelűt vettük a tavaszi és nyári permetezésekre is alkalmazásba, még pedig P e k r u n tapasztalatainak figyelembe vételével: 1/2 százalékos oldatban. A permeteget a részben magas-törzsű gyümölcsfákra és egyéb növényekre a Gebr. H o l d e r metzingeni cég taligára szerelt nagy permetezőjével kifogástalan finom eloszlásban juttattuk. A 1/2%-os oldat ismételt alkalmazása, úgy látszott, a bontakozó rügyeknek és később a gyenge hajtásoknak nem volt ártalmára, noha a paizstetvek ellen való biztos hatása sem volt megállapítható; mégis a levéltetveket elpusztítani látszott, sőt egy esetben — egy körtefán — a hernyók is elpusztultak tőle. Vagyis általában igen biztató volt az eredmény. Ekkor azonban az történt, hogy a permetező-szer kifogytával, újabb rendelésre, egy egészen másnak

*) Legújabbban vett értesülésünk szerint a B) jelű a Tyeji áll. gyümölcstelepen 10%-os oldatban levéltetvek ellen teljesen hatástalan volt, noha a leveleket kissé megperzselte.

látszó újabb és állítólag javított A) jelű szert adott a gyár képviselője, új használati útasítással, amely szerint az új A) jelű szer kiválóan ajánlatik $\frac{1}{2}$ –1% os nyári permetezésekre is. Ám az történt, hogy az új A) jelű szer $\frac{1}{2}$ %-os oldata sem a levéltetveknek nem ártott legkevésbé, sem a rózsákon fellépő puha és csupasz-testű zöld hernyóknak sem volt ártalmára, ellenben ahol a leveleket erősebben érte — mert a tapasztalt hatástalanság folytán azután bővebb permetezéssel igyekeztünk dolgozni — bizony azokat a leveleket szépen elperzselte.

Alaposnak bizonyult tehát sokunknak az a több ízben kifejezett aggodalma, hogy az ismeretlen és változó, tehát megbízhatatlan összetételű karbolineum-készítmények hatását előre kiszámítani nem lehet, azokkal szemben védtelenül állunk és ez így lesz mindaddig, amíg gondoskodás nem történik a tekintetben, hogy ha általában csakugyan jó szer valamelyik karbolineum: akkor azt, amelyik feltétlenül jönnek találatot, *állandó és bevallott, sőt szavatolt összetétellel* készítsék és hozzák forgalomba. Másképpen a közönség károsodása és csalódása nem lesz elkerülhető; ez pedig annál nagyobb baj volna, mert ha egyszer elveszíti a költséges és fáradságos védekezésbe vetett hitét, az nehezen lesz ismét visszaszerezhető.

Igyekeztem a fentiekben, egész rövidre fogva, előadni a karbolineum-készítmények egyik fajtájával szerzett tapasztalatokat, teljes tárgyilagos-sággal és ezt hangsúlyozom — tisztán a közjó érdekében. Nagy öröömre szolgálna, ha mások, talán más készítményekkel, vagy akár a Schacht-féle régibb és újabb A) és B)-jelű készítménnyel, jobb eredményeket értek volna el; mert itt csak a jó eredmény lehet a döntő. Nem tartom lehetetlennek, hogy megfigyeléseim csak izoláltak lesznek; bár úgy lenne. De ha nem úgy volna és mások is kedvezőtlen tapasztalatokat szereztek volna a Schacht-féle újabb A) és B)-jelű karbolineummal, vagy akár máshonnan származó készítményekkel: jól teszük, ha tapasztalataikat a t. szerkesztőséghez ismertetés végett mielőbb beküldik, hogy alkalmat adjanak másoknak is az okulásra és esetleg az általuk alkalmazottnál jobbnak tapasztalt egyéb készítményekre való áttérésre, mindenekelőtt pedig a kérdés mielőbbi megoldására, ami mindnyájunk legfőbb óhajta.

Mindenesetre érdekes és tanulságos lesz, ha minél gyakrabban és minél többen hozzák köz tudomásra megfigyeléseik kedvező vagy kedvezőtlen eredményeit.

Addig is megnyugtatólag hathat reánk az a hír, amely szerint máris lépések történtek az iránt, hogy az esetleg feltétlenül jó hatásúak vagy pedig a legjobbnak talált karbolineum-nak alkata hivatalosan megállapíttassék és ilyen állandó összetételű, tehát megbízható szernek a gazdaközönség részére való beszerezhetőse biztosíttassék.

Győry István dr.

Közhasznú kérdések és feleletek.

28. *Kérdés.* Egyik napilapban olvastam, hogy egyes virágokat meleg vízzel való „kezelés“ mellett készíteni lehet arra, hogy gyorsabban fejlődjenek és előbb hozzanak virágot. Azt is mondja a napilap, hogy drezdai kertekben kellő sikerrel végezték ezt az eljárást. Szíveskedjék engem a virágoknak illetően való kezelhetése iránt felvilágosítani. Különösen gyöngyvirágot szeretnék ilyen módon hajtatni.

Szemcséd.

Cs. J.

28. *Felelet.* **Gyöngyvirág-hajtatás.** A gyöngyvirág (*Convallaria majalis*) hajtatása meleg vízzel való előkészítéssel már nem is egész új dolog, amennyiben egyes kertészeti nagy cégek azt már körülbelül 6–8 esztendő óta gyakorolják a legjobb sikerrel. Így pld. Paulig, Lübecki (németországi) kereskedelmi kertész évente sok százezer gyöngyvirágot hajtat a következő eljárással: A virágzásra képes gyöngyvirág gyökértöveit (rhizomáit) a szükséges mennyiségben hordókba helyezik és erre aztán 35° C. meleg vizet öntenek, amely 12–16 óráig rajta marad. Vigyázni kell arra, hogy az összes gyöngyvirág-rhizomák víz alatt legyenek és hogy a víz minél lassabban hűljön ki, tehát a meleg vízben való áztatásnak jó meleg helyen kell történnie. E művelet után a gyöngyvirág-rhizomákat azonnal hajtatóba viszik, ahol azok 30° C. melegségben sokkal gyorsabban és szebben virágoznak, mint azok, amelyek nem voltak meleg vízben. Marks, kötschenbrodai kereskedelmi kertész (Szászország) múlt évben tévedésből 37° C. helyett 37° R. = 46° C. meleg vizet használt 3 órán át, de mindamelllett, hogy rhizomáit megforrázottaknak vélte, mégis hajtatóba tette. A siker — mint Ledien, a drezdai botanikus kert inspektora írja — mindamelllett nagyszerű és kifogástalan volt. — Szakkörökben elég ismeretes, hogy éppen úgy, ahogyan a gyöngyvirág-rhizomáit meleg vízzel hajtatásra előkészítik, a fás növényeket, mint például az orgonát, rózsát és más virágzó cserjéket éterezéssel készítik elő a sikeresebb hajtatásra. Újabb és ennél fogva még nem igen ismeretes az az eljárás, amely szerint nemcsak a rhizomás növényeket (mint például a *Convallariát*), hanem a cserjés növényeket is meleg vízben készítik elő a hajtatásra. A kísérletek ebben az irányban még nincsenek befejezve, amiért azokról írni még nem volna időszerű, de annyi azért biztos, hogy a 6–12 órás fürdő 30 – 40° C. meleg vízben jó hatással van a hajtatandó cserjékre. Így például bebizonyult, hogy a meleg fürdőbe helyezett orgonabokroknak csak az az oldala hajtott ki és virágzott korán, amely meleg víz alá volt merítve; míg ellenben a meleg víz fölött maradt része téli képet mutatott. Klein drezdai udvari főkertész a Charles X. nevű orgonákat a múlt évben 10 órán át 38° C. meleg vízben áztatta és nagyszerű eredményt ért el vele. Az így előkészített orgona teljes egy héttel korábban virított, mint

az elő nem készített. Hoffman a főkertész Mannheimban azt állítja, hogy kísérlete alapján a gyökérzet meleg vízben való fürdetésének semmi célja sincs, hanem a fő az, hogy a virágrügyek kerüljenek a fürdőbe. *Rd.*

29. *Kérdés.* A thanaton lehet-e rézgáliccal, kénmájjal és cuprum arsenicosummal, vagy svájnfurti zölddel, azok mindegyikével, vagy azok egyikével vagy másikával összekeverni és időkimelés végett együttesen alkalmazni védekező szerül?

Nagykörös.

P. K.

29. *Felelet.* **Thanaton és rézgálic, vagy svájnfurti zöld, vagy kénmáj együttesen.** A thanaton vagyis dohánykivonat rovarölő hatása a benne levő *nicotin*-tartalomtól van. A rézgálic vagyis kén-savas réz, úgy magában, valamint mésszel vagy szódával elkészítve, réztartalma folytán gomba-ölő tulajdonságú. A svájnfurti zöld vagyis az arzén-savas és ecetsavas réz vegyes sója, nemannyira réztartalma, mint magas — közel 50%-nyi — arzén-sav-tartalma folytán hatásos rovarmérég, amelyet a gyümölcsökbe igyekező almamoly-alcák és a faleveleket pusztító hernyók elmérgezésére szokás alkalmazni. A kénmájban főleg a káliumsulfid a gombaölő tulajdonságú. A kérdés az, vajjon ezek együttesen alkalmazva, nem teszik-e egymást hatástalanná?

A réz- és arzénvegyületeknek — mint nem oldható állapotban alkalmazott fémmérgeknek — semmiesetre sem lehet ártalmára az, hogy akár egymással, akár a *nicotin*-tartalmú thanatonnal összekevertetnek; kénmáj hatására a rézvegyületekből rézsulfid keletkezik, amely szintén hatásos; a kérdés csak akörül foroghat, vajjon ezek a fémmérgek, vagy a kénmáj nem okoznak-e oly kémiai elváltozást a *nicotin*-on, amely azt hatástalanná tenné, vagy nem teszik-e azt oldhatatlanná, aminek folytán talán egyetlen eloszlásban szenvedne és így hatásában gyengülne?

A *nicotin* azok közé a növényi eredetű szerves vegyületek közé tartozik, amelyeket közös névvel: alkaloid-oknak szoktunk nevezni. Ezek ugyan némely esetben felbomolhatnak, nevezetesen vagy igen magas hőfokon, vagy erjedési, rothadási stb. folyamatok alkalmával, de egyébként eléggé állandó vegyületek. Némelyik, mint például a *nicotin*, ha savakkal képezett sónemű vegyületeiből lúggal szabaddá tesszük, illékony és azért szaga van, — de magas hőfokra hevítve ez is bomlik és így hatásából is veszít.

Az alkaloidok némely nehéz fémek sóival kettős sókká vegyülnek, pl. az aranynak, a platinának, a higanynak a chlórvegyületeivel; más szerektől kicsapódnak, pl. a káliumhiganyjodidtól, a foszformolibdén-savtól, csersavtól és még pár más szertől. De az eddigi tapasztalatok szerint a rézgálic — magában, vagy mésszel, vagy szódával, — éppúgy az arzén-sav sói nem

teszik azokat oldhatatlanná. E szerint a thanatonban legfeljebb a rézgálichoz kevert mész és szóda, illetőleg a szintén lúgos kénmáj okozna annyi változást, hogy a benne levő és szerves savakhoz kötött *nicotint* szabaddá teheti, de hatástalanná nem teszi. Mindenesetre ajánlatos azonban a thanatonos keveréket mielőbb elhasználni, mert állás közben a *nicotin* illékonyasága, de főképpen oxidáció folytán bekövetkező bomlékonysága okából, hatásából veszíthet.

Gy.

30. *Kérdés.* Kérek útmutatást a szomorú rózsza előállításához és neveléséhez (2 m. magas törzsszel). Mennyiben különbözik ez a közönséges oltott rózsza tenyésztésétől?

Szakálháza.

K. B.

30. *Felelet.* **Szomorú rózsza.** A szomorú rózsza előállítása és a szomorú rózsza nevelése két különböző dolog. A legtöbb rózsza (új fajták) előállítása vagyis létesítése magról történik, de mivel 1000 magcsemete között alig van egy-kettő, amely igényeinknek megfelel, a fajták létesítése meglehetősen hálátlan foglalkozás, amely inkább csak speciálistáknak való.

A szomorú rózsza nevelése pedig nem különbözik semmiben a többi magastörzsű rózsák nevelésétől, legfeljebb annyiban, hogy szomorú rózsák gyanánt a legmagasabb vadtrözséket választjuk ki, amelyeket ezután éppen úgy szemézzünk be, mint a többi magastörzsű rózsákat. Magától értetődik, hogy a nemes szemnek, illetőleg oltóvevőnek szomorúrózsából kell vétetnie. A szemzés júniusban és július első felében hajtószemre, július második felében és augusztusban pedig alvó szemre történik. Mind a két szemzési mód a szabadban végezhető. Azonkívül még a téli oltás is használatos, de ezt zárt oltóházban végezzük január-február hónapokban. Az alanyokat már ősszel cserepekbe ültetjük és a nevezett időben szemlapolással vagy kecskelábékezőssel beoltjuk. *Rd.*

Irodalom.

Az élelmiszer-értékesítés kézikönyve. Írta: Hell Lajos. Harmadik teljesen átdolgozott és jelentékenyen bővített kiadás. Ára: 3 korona 60 fillér. — Egy helyes formájú (zsebbe való) nyolcadrés alakú könyvet adott ki, mintegy 180 nyomtatott oldalnyi terjedelemben Hell Lajos, a Magyar Élelmiszer-szállító R.-Társaság kiviteli osztályának vezető tisztviselője, oly célból, hogy az élelmiszer-kivittel, szállítással és értékesítéssel foglalkozók mindazokat a gyakorlati tudnivalókat, amiket különben csak sok utánjárás és fáradság árán szerezhetnének meg, egy helyen összegyűjtve találhassák meg.

A könyv tartalma a következő fejezetekre oszlik: Élelmi cikkek kivitele és értékesítése 1907.-ben. — Gyümölcsfélék. — Főzelékfélék. —

Fontosabb teendők élelmiszer-kivitelünk emelése érdekében. — A léghűtés az élelmiszer-értékesítés és szállítás szolgálatában. — Fontosabb élelmicikkeink kivitele és értékesítése 1904.—1907.-ben rendeltetési országok szerint. — Szőlő- és gyümölcsértékesítési viszonyok a fontosabb osztrák és német piacokon. — A bécsi, a berlini, a londoni, a hamburgi tojásüzletek és piacok szokványai és szabályai. — Vaj-, sajt- és zsirszokványok Bécsben, Berlinben, Hamburgban. — Vámok és fogyasztási adók. — Kötlevel-, igazolvány- és szerződés-minták.

A Hell Lajos könyve, amint látjuk, igen gazdag tartalmú; megtalálni abban az élelmiszerek begyűjtésétől, piacra készítésétől, csomagolásától kezdve mindazt a sok tudnivalót, ami bennünket legfőbb fogyasztópiacaink tekintetében tájékoztathat. Ezek oly becses adatok, amelyek birtokában sok hiábavaló költségtől, idő- és munkavesztéstől, bosszúságtól és fáradozástól megmenekedhetünk.

Mint hogy pedig az adatok megbízhatóságáért feltétlenül garantál az érdemes szerző előkelő állása, nagy gyakorlati tapasztalata és kereskedői szakképzettsége és tudása; ne mulasszák el a könyv megszerzését mindazok, akiket az élelmiszer-értékesítés közvetlenül vagy közvetve érdekel.

A könyvet legcélszerűbb megrendelni magánál a szerzőnél: Budapest, I., Attila-utca 23. szám alatt.

Gy. I.

Vegyes közlemények.

(Gy.) **Tanítóképző-intézeti növendékek jutalmazása.** A földművelésügyi miniszter a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértve 20 drb. húsz koronás jutalomdíjat szokott évenként kiosztani a záróvizsgálatok alkalmával oly tanítóképzőintézeti IV. éves növendékek részére, akik a kertészetben és a gyümölcsfák oltásában a legbuzgóbbaknak és legügyesebbeknek mutatkoztak. A lefolyt tanévben ezek a jutalmak az egyes képzőintézetekben a következő tanítójelölteknek osztattak ki és pedig: Molnár Sándor aradi, Laffereure Richárd budapesti, Géczy János és Kovács Gyula bajai, Borossay Béla csáktornyai, Szabó József csurgói, Gáspár Vilmos dévai, Alexy Árpád iglói, Mihályfalvi József kiskúnfélegyházai, Bede Sándor kolozsvári, Zsember József lévai, Breznay Gyula losonci, Borhy Mihály és Bucska Imre máramarosszigeti, Simkó Rezső modori, Bacskó József sárospataki, Balogh Antal és József Dezső székelykeresztúri, Kiss József temesvári, és Bornemissza János znióváraljai tanítóképzői IV. éves növendékeknek. Őszintén gratulálunk a jutalmazott tanítójelölt uraknak és reméljük, hogy ezen buzgóságuk akkorra is megmarad, amidőn majd mint tanítók lesznek hivatva a nép fiait a gyümölestenyésztés szép és hasznos tudományába bevezetni.

(Gy.) **Szőlőküldemények csomagolása Németország részére.** A m. kir. földművelésügyi miniszternek 1908. évi május 11.-én 30125/VIII. 1. sz. a. kiadott értesítése nyomán közöljük, hogy a növények, valamint a szőlő- és kerti művelés anyagai be- és kivitelének tilalmazására nézve a Német birodalom területén hatályban levő 1883. évi július 4.-én kelt német császári rendelet szerint a csemege-szőlő csak jól elzárt, de mégis könnyen átvizsgálható és átkutatható dobozokban, rekeszekben, vagy kosarakban vihető ugyan be, mindamelllett a német birodalmi kancellár 1907. évi november 6.-án kelt körrendeletében megengedhetőnek jelentette ki, hogy a csemege-(asztali) szőlő papírral kibélelt, fedő nélküli, vagy fonallal hozzáfűzött fedővel ellátott kis kosarakban, vagy oly rekeszekben is bebocsáttassék, amelyek kosárformában záros rekeszek (léces rekeszek) módjára forgácsból vagy vékony falapokból (falemezekből) készültek. A forgácsnak, falapoknak (falemezeknek) azonban elegendően erősöknek és oly sűrűen összeillesztetteknek kell lenniök, hogy kellő szilárdsággal bírjanak arra nézve, hogy színültig való csomagolás esetére is a szállítást rendes körülmények közt sértetlenül kibírják. Szükséges továbbá, hogy ezek a tartányok oly sűrűen béleltessenek ki tartós papírral, hogy tartalmuknak a forgácsok, lapok vagy lemezek közötti hézagokon való kiszóródásától tartani ne lehessen s előírja a körrendelet végül még azt is, hogy a fedő nélküli tartányoknak tartós és jól odaerősített papírral kell takartatniok. — Feltétlenül és minden körülmények közt azonban elengedhetetlen követelmény, hogy a tartányok olyanok legyenek, hogy a beviteli állomásokon szőlőlevelekért és szőlőnövényi alkatrészekért való átkutatásuk könnyen és akadály nélkül foganatosítható legyen.

(Gy.) **Felvétel a m. kir. felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamra.** A m. kir. földművelésügyi miniszter a székesfővárosban szervezett felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamra az 1908/909. tanévre a hallgatók felvétele céljából a következő feltételekkel hirdetett pályázatot:

Az előadások az egy évre terjedő tanfolyamon *follyó évi október hónap* első napjaiban kezdődnek. A tanfolyamra kizárólag olyan pályázók vétetnek fel, akik: 1. a hazai gazdasági akadémiák, vagy a korábbi szervezet szerinti gazdasági tanintézetek valamelyikét jó sikerrel végezték; 2. ép és erős testalkattal bírnak, egészségesek és ezt hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolják.

A tanfolyam díjmentes és a felvett hallgató csak saját ellátásáról tartozik gondoskodni. A szegényebb sorsú és kitűnő vagy jeles vég bizonyítványokkal bíró folyamodók egész (havi 100 K) vagy fél (havi 50 K) állami ösztöndíjban részesülhetnek. Az az ösztöndíjas hallgató, aki a tanfolyamot — annak bevégezése előtt — önhibájából vagy saját viszonyaiból származó okokból elhagyja, vagy a tanfolyamról fegyelmi úton

kizáratik, köteles ösztöndíjának addig élvezett összegét az államkincstárnak megtéríteni. Evégett tartozik minden pályázó, ha már nagykorú és nem áll gondnokság alatt, saját maga nevében, ha pedig kiskorú, vagy gondnokság alatt áll, az atya, gyám, vagy gondnok által kiállított jogerős nyilatkozatot kérvényéhez csatolni. A nyilatkozat egykoronás bélyeggel látandó el és az aláírás közjegyzőileg vagy bíróilag hitelesítendő. Ha a nyilatkozatot a gyám, vagy gondnok állította ki, az aláírás hitelesítésén kívül, a gyámhatóság jóváhagyása is szükséges. Nyilatkozatminták a gazdasági akadémiák igazgatóságainál találhatók.

Az egykoronás bélyeggel ellátott folyamodványhoz, a fenti nyilatkozaton kívül, csatolandók még a folyamodó életkorát tanúsító születési anyakönyvi kivonat, a fenti 2. pont alatt említett hatósági orvosi bizonyítvány, továbbá a folyamodó végzett tanulmányait igazoló bizonyítványok — s ha már alkalmazva volt — az alkalmazást igazoló bizonyítványok is.

Az ekként felszerelt és a m. ktr. földművelésügyi ministerhez címzett kérvények *legkésőbb folyó évi augusztus 1-ig annak a gazdasági akadémiának igazgatóságához nyújtandók be, amelytől a folyamodó végbizonyítványát nyerte.*

(Gy.) **Méhészeti előadások júniusban.** Az állami méhészeti vándortanítók folyó évi június hónapban, az alább megnevezett napokon és helyeken tartják előadásaikat: Imrei Ferenc 15.-én Albertin, 16.-án Pilisen, 17.-én Monoron, 18.-án Üllön, 19.-én Gyömrőn, 20.-án Péterin, 21.-én Gombán, 22.-én Benyén, 23.-án Káván és 24.-én Pándon. V a l l ó János 16. 17.-én Pozsonyban az állami tanítóképezdén, 19.-én Pöbedinben, 20.-án Brunócon, 22.-én Verbón és 23.-án Ujvároskában. R ó z s a János 2.-án Bodzásújlakon, 3.-án Garanyon, 4.-én Abarán, 5.-én Nagyráskán, 6.-án Kisráskán, 9.-én Iskén, 10.-én Besén, 11.-én Csicseren, 12.-én Gálócson, 13.-án Szürtén. F o r g á c h Lajos 10.-én Zimándújfaluban, 11.-én Csermón, 12.-én Battonyán, 13.-án Makón a gazdasági ismétlő-iskolán, 14.-én Csabán a gazdasági ismétlő-iskolán, 16.-án a peczei iskolán, 17.-én a bélmegyeri pusztán, 19.-én Mezőtelkin, 22.-én Margittán. T ó t h János 12.-én Vizaknán, 13.-án Alsóárpáson, 15.-én Galacon, 16.-án Sárkányban, 17.-én Alsóvenicén, 18.-án Kücsulaton, 19.-én Hévizen, 20.-án Dánoson. Nagy János 2.-án Kentelkén, 3.-án Alsóilosván, 4.-én Rettegen, 5.-én Sósmezőn, 10.-én Kereseden, 11.-én Felsődetrehemben, 12.-én a virágosvölgyi tanyákon.

(Gy.) **Gyümölcstermés Kecskemét vidékén.** A fagyos szentek elmúltával Kecskeméten és vidékén kedvező gyümölcstermésre van kilátás. A kajszin-baraekfák jórészt kiheverték a virágzás alatt kiállott ködöt és jó középtermést ígérnek. A korai gyümölcsfajták, mint cseresnye, üveg-meggy és nyári szilvafajták igen jó, az almafajták

és körte pedig kitünő termést ígérnek. Kecskeméti kereskedők újabb összeköttetések szerzése céljából, tekintettel a kedvező termésre, külföldre utaztak s a *Máv.* igazgatósága elrendelte a pályaudvar gyümölcsfölvételi raktárainak sürgős kibővítését.

A rózsakiállítás június 17—23-ig lesz a budapesti városligeti iparcsarnokban.

Szerkesztői üzenetek.

B. J. Gyertyámos. A jó fekete bántási földben mindenesetre jól megnövekedhetik és esetleg bőven is teremhet az odaültetett szőlő, ha ugyan hamarosan el nem pusztítja a filloxera. Erre ugyan nem egy bántási gazda azt mondja; oda se neki; ha megeszi a filloxera, csak hadegye; elég nekem, ha 3—4 éven át (3—5 éves korában) bőven terem, azután kidobom, a hasznot már a pár évi nagy terméssel behozta. Ám mi ügy vélekedünk, hogy a bántási jó fekete földben búzát és tengerit kell termesztetni; a szőlőt pedig a hegyeken és a síkon csakis az immunis homokon kell művelni. Vagyis mindent a maga helyén. Mert hát miért csináljon a bántási gazda versenyt a homoki és hegyi boroknak a maga bőven termő de silányabb borával? Ezt tenni és pártolni: nem helyes közgazdasági politika volna.

Tessék tehát megszívelni a mondottakat és azt is tekintetbe venni, hogy szőlőjét megeheti a filloxera, de az aljban a késői fagyoktól és gyökérrohadástól is sokat szenvedhet az, — vagyis inkább maradjon meg a búza és a tengeri mellett.

Ha azonban mégis ragaszkodnék szándékához, úgy a fajták ügyében forduljon Fehértemplomra a m. kir. szőlészeti és borászati felügyelőséghez.

G. K. Szentendre. Levéltetvek és hernyók ellen hatásos szer a thanaton (nagy dohánytözsdeből vehető), amelyet 40-szer anuyi vízzel kell hígítani és rápermetezni a rovarok tartózkodási helyeire. A kérgeken tanyázó paizstetvek ellen jó hatású a gyümölcsfa-karbolium 10%-os oldata, de ezt csak a kérgekre szabad mázolni, vagy télen permetezni, mert ily erős oldat a leveleket elperzseli.

H. M. Kocsér. A Brumata-hernyóenyvet nem jó közvetlenül a fa derekára rákenni, hanem amint eselekedni tetszett: szoroson odakötözött pergament-papírosra. Ha azonban valamieske a papírosról a fa kérgére rácsurranna, az nem öli meg a fát, noha nem is használ neki. Hogy le ne folyjon, tessék vékonyan mázoltatni.

K. A. Högyész. Ha a vágóhídon összegyülemelő vért vérlisztte óhajtják feldolgozni, akkor azt késedelom nélkül fel kell főzni és gyorsan kiszáritani. Száraz állapotában az nem romlik és az egészségre veszélytelen. Homoki szőlőben kora tavasszal kell azt elhínteni és alakpáltatni, négyzetméterenként és évenként 6—10 deka mennyiségben.

K. J. Hernádsadány. J. B. Beregkisalmás. Sz. J. Miskolc P. J. Ócsa. Levelet írtunk.

A FARKAS-féle KECSKEMÉTI „HERNYÓIRTÓ“

Biztos hatású a gyümölcsfák, cserjék, ribizke-, piszke-bokrok stb. hernyói ellen, — a paizs- és vértetek, az alma- és szőlómoly ellen. Ha május elején midőn a hernyók már kikeltek, ezen szerrel, melyhez csak tiszta víz szükséges, a fákat szőlőpermetezővel megpermetezik, azon perctől kezdve a hernyók ott több kárt nem okoznak, néhány nap múlva elvesznek éhen. **Ára egy csomagnak** (mely 80 liter vízhez való) **60 fill.** Postán 4 csomagnál kevesebb nem küldetik. Miután sok felé utánozzák — tessék a valódira figyelemmel lenni! Kapható:

FARKAS IGNÁCZ GYÓGYSZERTÁRÁBAN KECSKEMÉTEN.

A „MÁTYÁS KIRÁLYHOZ“

ELISMERŐ IRATOK.

Farkas Ignác gyógyszerész úrnak, Kecskemét.

Miután hernyóirtó porával a múlt évben meglepő eredményt értem el → kérek ismét 8 csomagot postautánvétellel. Kiváló tisztelettel Bánfalu (Moson megye) 1908. március 18.

Weninger Lajos jegyző.

Tekintetes gyógyszerész úr!

Kérek alássan a Farkas-féle Hernyóirtó szeréből 8 adagot, amely 640 liter vízhez való, olyat, minőt tavaly hozattam, mely mindenféle fának jó sikerrel szolgált. — Szentés (Csongrádm.) III. tized 558. sz. 1901. április 14. Tisztelettel Bartus István.

Tekintetes gyógyszerész úr!

Miután Hernyóirtó pora sok fáradságos munkától megkímélt, a múlt évben gyümölcsfáimat teljesen megmentette a hernyóktól. És azt valóban uraságod Hernyóirtó porának köszönhetem. Ennélfogva kérek ismét 5 csomag Farkas-féle Hernyóirtót utánvétellel küldeni. Mindezek után maradok tisztelettel Feketehegy, 1901. április 13.

Bódisz Benó gyümölcsfa-kertész.

Tek. Farkas Ignác úrnak Kecskemét!

Kérem legyen szives soraim vételével azonnai küldeni 8 csomag Hernyóirtó port. Igen felkérem, hogy jó legyen; tavaly igen meg voltam elégedve, minek utána nagy sikert aratott. — Hódmezővásárhely, V. Jókai-u. 1. — 1901. április 16.

Kiváló tisztelettel Mihály Flórián gazdálkodó.

Tekintetes gyógyszerész úr!

Kérek abból a Hernyóirtó szerből 8 adagot, mert kitűnő hatása van, a hernyót nagyon pusztítja. Szalk-Szent-Márton. Kenesey Lajos bognár-mester.

Tekintetes Gyógyszerész úr!

Istentől minden jó kívánságomat küldöm s tisztelettel tudatom, hogy a hernyóirtó szerünk, amit a múlt évben hozattunk, elfogyott. Hála Istennek, nagy sikerrel használtuk; sziveskedjék küldeni azonnal 4 csomagot, mert már az egres-bokrok levelesek és ezekenél is kiválóan hasznos. A régi papirosát ide mellékelem, hogy csak ilyet sziveskedjék küldeni. Árát a postán, szokás szerint, utána fizetem. — Polgárdi (Féjér-m.), Battányi-utca 388. — 1906. márc. 25.

Maradok tisztelettel

Sebők Imre.

Sertés-por. Sertés-dögvész ellen.

Ha járványos idő esetén a sertések időnként ezen porból kapnak, belső részök megerősödik, amidőn dögvésztől féltetni nem kell, vagy ha a hizó enni már nem akar, ezen portól ismét teljes jó étvágyat nyer. **Egy adag 24 fillér.**

Arabiai pókkenőcs. A lovak lábpókját, esontkinővéseit elmulasztja.

Egy tégely ára 2 korona.

Baromfi-epepor. Hizó szárnyas állatok elhullása ellen a legjobb gyógyszer. **Ára 25 darabra 1 kor., 60 darabra 2 korona.**

Lőrüh-kenőcs. Rühes lovak gyógyítására biztos szer. **Ára egy lóra való adagnak 2 korona.**

Rozsféreg elleni por lovak részéről. **Egy adag 1 kor.**

Alföldi erősítő fluid. Lovaknál rándulás, megerőltetés, sántulás vagy immerevedés esetén hatásos bedörzsölő szer. **Egy üveg ára 2 korona.**

— Gyümölcsfák trágyázásához —

elismert legjobb a

tőzeg-fekál-trágya.

Kapható:

Magyar tőzeg- és műtrágyaipar
részvénytársaságnál
Budapest, VI., Lehel-utca 25.

Gyümölcstermesztőket érdekel!!!

A hernyók, rovarok ellen bámulatos gyorsan és egész biztosan védekezhetünk

Amerikai összetételű gyümölcsfapermetező anyaggal.

A fának vagy lombjának nem árt. Hatása meglepő. 100 liter permetező-lé előállításához 1 doboz anyag kell, ára **1 korona.** Próbául 2 doboz is rendelhető, 5 dobozt ellenben bérmentve küldök. Megrendelések:

CSÁSZÁR ANTAL BUDAPEST főpostafiók 38.
küldendők.

HERNYÓK ELLEN

RÉZKÉNEGGEL permetezzük gyümölcs-fáinkat. A **RÉZKÉNEG** a legérzékenyebb hajtásokat sem pörköli, de a **hernyókra** és **rovarokra** nézve feltétlenül mérgező hatású. A **RÉZKÉNEG** a kénmájoldatból rézgalic hozzáadására áll elő. — 100 liter vízre 1/2 kiló kénmáj és 10 dekagramm rézgalic rendszerint elég. — Kénmájat különként 64 fillérért utánvétellel szállít: **MAYERFI ZOLTÁN, Kecskemét.**

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

Négy szakvélemény.

Nyilvános vegy. és baktériológiai int. München.

A peronoszporánál bordói lével való permetezésnél csak 48 órai behatás után mutatkozik gyengülés, de nem öli meg teljesen a penészgombát, míg a Kristály Azurinnal való permetezésnél már 4 óra alatt jelentkezik a hatás, a penészgomba gyengébb növekedésében, 6 óra után pedig már teljesen megöli.

Folyó évi november 29-én kelt beadványára nyilvánosan tudomásul adjuk, hogy a **klosterneuburgi kísérleti szőlőtelepen** az Ön gyára által szállított Azurinnal végzett kísérletek a peronoszpora leküzdésére teljesen kielégítő eredményt szolgáltattak.

Wien, december hó.

A földm. miniszterium.

A magyar királyi központi szőlészeti kísérleti állomás és ampelológiai intézet szakvéleménye.

Tanulmányok a szőlő fakorothadásáról.

A földművelésügyi m. kir. miniszter megbízásából írta: **Istvánfi Gyula dr. tud. egy. r. ny. tanára, az ampelológiai intézet s a felsőbb szőlő- és borgazdasági tanf. igazgatója. II. köt. 222 old.**

Myceliumölési kísérletek: 2%-os friss bordói lében, 2%-os Aschenbrandt-féle friss és 2%-os Aschenbrandt-féle régi kétéves bordói lében, 2%-os rézsulfátoldatban 24 órai áztatás után is életképes maradt a mycelium.

Azurinnak 2%-os oldata a mycelium életképességét annyira gyöngítette, hogy a mycelium mustban sem volt fejlődésre bírható.

A királyi uradalom szőlőiben az Ön Kristály-azurinjával végzett kísérletek **legnagyobb megelégedésünkre** sikerültek és tekintve a kisebb költségeket, a kevésbé költséges alkalmazást, a jövőben peronospora ellen mindig használni fogjuk.

Wiesbaden. Teljes tisztelettel
Czéh András
kir. urad. tanácsos.

A valódi **brüxeni Kristály-Azurin** aránylag **olcsóbb**, mint a **kékkőmész keverék**, mert 400 liter vízhez csak 1 kgr. szükséges

Ára 3 kor. 20 f.

Megrendelhető Budapesten:

SZÜCS MIHÁLY

gazd. gépkereskedőnél

Budapest, VI., Gyár-utca 26. sz.

Műlép

valódi méhviaszból készítve

1 klg. 5 koronáért kapható

BELICZAY BÉLA

mézeskalács és viaszgyertyaöntő üzletében

BUDAPEST,

VII., Csányi-utca 3. (Saját ház.)

A közismert és hazánkban is már sok oldalulag kipróbált

SCHACHT-féle GYÜMÖLCSFA- KARBOLINEUM

ezután már csak tömörített alakban mint kivonat kerül forgalomba, ami által e szer jelentékenyen **olcsóbbodott**, mert így háromszor annyi vízkeverést is eltűr, mint az eddigi. Most a lombos fák és bokrok feeskendezésére a „B” jelűt kell alkalmazni és pedig 1 : 9 arányban. (1 kg. B jelű 9 liter vízzel vagy még többel keverendő.)

STRAUB U. festéküzletben

Budapest, IV., Városház-utca 4.

Csemetevédő nádköpenyek, melegágytakarók, komlószáritók, árnyékolók. Korai fagyok, tavaszi kedvezőtlen időjárás viszontagságai ellen legjobban megvédelmezhetjük magvetéseinket a **Széki Gazdák Szövetsége** (Szék, Szolnokdoboka m.) által teljes sűrű szövessel, csöves nádból készített **melegágytakarók** használata által. Ezek szélessége 1 méter, hosszúsága 10 méter, ára négyzetméterenként galvanizált sodronnyal 20 f., horganyozottal 25 f. Ugyanott nyúlkárok ellen védelemző **csemetevédő nádköpenyek** is kaphatók 120 cm. magasságban, 40 cm. szélességben, darabonként galvanizált sodronnyal 10 f., horganyozottal 12 f. árban. Ezrenként 10% árengedmény. E köpenyek kívánatra más mértékben is készíthetők magasságban deciméterenként 1 fillér, szélességben 2 f. árkülönbözettel. Az árak Széken, vagy a szamosújvári vasúti állomáson értendők. Ugyanott beszerezhetők **komlószáritók, árnyékolók, menyezeti és vasbeton nádszövetek** is. Megrendelésre az összeg 25%-a beküldetni kéretik. A háziiparos tagok érdekében számos megrendelést kérünk. (1)

Sodronykerítés-fonó gépet küldök 60 koronáért, amelyen mindenki azonnal készíthet sodronykerítéseket. Kész sodronykerítések tövisesen befonott szélekkel, tetszés szerinti erősségű tartó sodronyokon olesón szállíttatnak. **Élősövény-magcsemeték:** Ákác és Gleditschia 1000 drb csomagolva 5 koronától 11 kor.-ig, kor és erősség szerint. **Ákác fák** 2—3 cm. tövastagság, darabja 30 fillér, 3—5 cm. 45 fillér. **Riparia portalis** sima és gyökeres vessző árlap szerint. Resch József Sándor, Bács, Bácska. (3)

Eladó: 300 drb. Vadgesztenye, 2000 drb. Acer platanoides 100 á 70 kor. 5000 drb. Akác 100 á 50 kor. Vegyes díszfa 100 á 60 korona. Diszceserje 100 drb. 40 kor. Magas törzsű almafák a legjobb fajtákban 100 drb. 90 kor. Thuja 1—2 mtr. magasak á 80 fillértől 4 koronáig, készlet 500 drb. Pyramis Buxusok 60 cm.-től 80 cm.-ig á 1.60—6 kor., 80—120 cm.-ig 7—12 kor. Készlet 1000 drb. Taxusok 60 cm.-től 100 cm.-ig 1—4 kor., 1 métertől 2 méterig á 6—12 kor. Szegély Buxusok 100 drb 8 kor. Készlet 6000 drb. Magastörzsű róz afák 60 legszebb, többnyire új fajtákban 1—2 kor. 3-éves spárgatövek 100 drb 3.50 kor. Mindenféle tavaszi szőnyeg- és virágágyi, továbbá konyhakerti palánták a legolcsóbb árban. Árjegyzék ingyen és bérmentve. **Petermann József mű- és kereskedelmi kertészete, Nagykanizsán.** (3)

Nyúltenyésztő mintatelep, Csillaghegy, elad belga óriási, bécsi kék, ezüst normandi hús fajnyúlakat. Válaszbélyeget! (4)

Megjelent a Gyümöleskertészeti Lexicon első füzeté. Magába foglalja az ablaktalás és almamoly közti címekeket 32 ábrával. Részletesen tárgyalja 24 ábrával az almafafélék metszését. Megrendelhető füzetenként 1 koronáért Eötvös Lajosnál Tarczal (Zemplén-m.). (5)

Eladok sima szőlővesszőt, fajtiszta szokványminőségűt a következő fajtákban: Fehér Chasselast, Piros Chasselast, Passatuttit, Olasz rizlinget, Rajnai rizlinget, Mézes fehért, Kövidinkát és Nemes kadarkát ezrenként 6 koronáért. Slankamenkát és lugass-zőlővesszőt ezrenként 10 koronáért. Csomagolva vasúthoz szállítva, előlegül kérek 1/3-rész vételért beküldeni. Rottman Hermin szőlőtelepe Kiskúnhalason. (6)

Eladó virágzó teljes Azaleák minden színben darabonként 2.50—3 koronáig, virágzó Árvácskák 100 drb. 10 korona. Nyári nefelejts, Saláta, Őszirózsa és két faj Szamáca-palánták 100 drb. 2 koronáért kapható Györky György kertésznél Aracs, Torontálmegye. (7)

Szőlőültvények: Hiányok pottasara 2-éves dűs gyökérrel, zöldoltással készítve ezre 100 frt. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 frt. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 frt. **Fásoltványok:** Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépséghibával, **eredési biztosítással** ezre 45 frt. Mind Riparia portalisra oltva a következő fajtákban: **Fehér borfajták:** Olaszrizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézes-fehér, Ezerjő, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsa, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti rizling. **Vörös borfajták:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. **Csemegefajták:** Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. port. I. oszt. 10 frt, sima Rip. port. II. oszt. 5 frt, gyökeres Rip. port. I. oszt. 16 frt, gyökeres Rip. port. II. oszt. 10 frt, gyökeres 2-éves gyökerű 18 frt. **Hazai nemes vesszők** sima 10 K, gyökeres 30 K a fenti fajtákból. Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azokat visszaveszem s pénzt visszaidom. Tavaszi szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni. **Hegyi bor:** Siller és fehér 50 K, vörös 60 K. Székely I. József Gyöngyös, Szent-Urbán-Templom. (8)

Mindenféle gyümölesmagvat, valamint egyéb famagvakat megveszek, Faragó Béla, Zalaegerszege. (9)

Gyümölcs és Szőlőkosár. v. b. fehér sima vesszőből legjobb kivitelben készítve azonnali és későbbi szállításra legjutányosabb árban kaphatók. **Káhn Testvéreknél Huszton** v. b. (10)

Betöltendő állások és ajánlkozások.

22-éves fiatal ember nagyobb szőlőültvénytelepre, ahol szőlőművelést, gyümöleskertészetet lehetne alaposan tanulni, **gyakornoknak** ajánlkozik azonnali belépésre. (11)

Főkertész. A mai modern és haszonkertészetnek teljesen megfelelő, jobb minőségű főkertészi vagy kertészi állást keres, lehetőleg városhoz, vasúthoz, fürdőre, papi vagy nagyobb uradalomba. 33 éves, nős, 19 éve működik a kertészet terén, 8 éve önálló. Szíves megkereséseket „Szorgalmas munkásság“ poste-restante Nagyláng, (Fejér megye) címen kér küldeni. (12)

Kertészt keresek, vízvezetékkel ellátott gyümöleskertem általányért rendben tartására, esetleg jutányos feltételekkel bérletére. Budapest Léderer-telep. (13)